

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Arday Márta ügyvéd (1055 Budapest, Balaton utca 18. földszint 2.) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Feldmayer Györgyi ügyvéd (1097 Budapest, Soroksári út 138.) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Somogy Megyei Bíróságon indított perében a 2009. december 1. napján kelt 23.P.22.159/2006/76. sorszámú ítélet ellen a felperes részéről 79. sorszám, az alperes részéről 81. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 165.000 (százhatvanötezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 510.000 (ötszáz tízezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A 2003. február 25. napján megkötött szerződéssel az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy 2004. június 30. napjáig 55.000 euró átalányárért teljesen felújítja a felperes tulajdonát képező AGRO-URH FIN 1921-es építésű SK 40-es Mainiki típusú vitorlás hajót. A szerződés szerint a faanyag és a szállítás költségei a felperest terheltek, aki a szerződés aláírásával egyidejűleg 10.000 euró előleget megfizetett. A szerződésben rögzítették, hogy a vállalkozót megillető díjból 20.000 euró tekintetében állít ki az alperes számlát, amely után általános forgalmi adót számítanak fel.

A hajótest szétbontása után derült ki, hogy a vitorlás hajó felújítása nem gazdaságos, ezért 2004. január 28. napján a felek korábbi szerződésüket módosították, és az alperes egy új, SK 40-es vitorlás hajó megépítését vállalta 60.000 euró fix munkadíjért. Rögzítették, hogy a szükséges faanyagot a felperes már rendelkezésre bocsátotta, míg a többi anyag kiválasztása a melléklet szerint történik, legfeljebb az ott megjelölt maximális árakon. A megállapodás szerint a fix árból 15.000 euróig kell 25%-os mértékben általános forgalmi adót felszámítani.

A 2005. március 7. napján kelt megállapodás értelmében az alperest az általa érvényesített valamennyi kiegészítő munkáért egy végső, 5.000 eurós átalányösszeg illeti meg, mint utolsó kiegészítő díjazás, amely magában foglalja az esetlegesen fizetendő általános forgalmi adót is. Megegyeztek abban, hogy valamennyi, még felmerülő anyagköltség a felperest terheli, az alperes pedig biztosította a felperest arról, hogy utólagosan követeléseket már nem érvényesít. A felperes megbízta ugyanakkor az alperest, hogy 4.700 euróért a tőkesúlyt úja állítsa elő.

2005. november 24-én a felek kölcsönösen elszámoltak és ennek során megállapodtak abban, hogy 3.600 euró kifizetésével valamennyi, a Mainiki típusú vitorlASHajóval kapcsolatos még nyitott munka kiegyenlítése megtörtént, kizárólag a tőkesúly módosításával kapcsolatos megbízás képezi külön fizetés tárgyát. Rögzítették azt is, hogy a felperes a Mainiki gyártásával kapcsolatos munkadíjra 69.113 eurót fizetett ki az alperesnek.

2006. május 8-án az alperes a felperessel szemben fennálló vállalkozói díjkövetelésére hivatkozással a Mainiki vitorlás hajó kiadását megtagadta. A Siófoki Városi Bíróság 2007. január 24-én kelt határozata alapján a hajó kiadása 2007. január 25-én megtörtént.

2004. szeptemberében az alperes megbízta a felperest a tulajdonát képező RIVA OLYMPIC típusú kiscgéphajó felújításával. Rögzítették, hogy az alperes a javításra fordított munkadíjat óránként 10 euróban jogosult elszámolni. Az alperes a javítást 1983 munkaóra alatt végezte el, amelyből a felperes 800 munkaórát ismert el, és erre tekintettel 8.000 eurót fizetett meg. Az alperes a hajó kiadását megtagadta.

A felperes módosított keresetében az alperest 55.135 euró, ebből 26.447 euró után 2006. január 1. napjától, 28.668 euró után 2006. szeptember 20. napjától számított késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Állította, hogy a 2005. március 7-ei szerződésmódosítás szerint az alperest megillető 68.750 euró díjazással szemben 72.863 eurót fizetett meg. Az anyagköltséget 3.376 euróig vállalta viselni, mellyel szemben az általa e címen kifizetett összeg 25.710 euró, a túlfizetés teljes összege tehát 26.447 euró. A Mainiki típusú vitorlás hajó és a RIVA típusú kiscgéphajó kiadásának jogtalan megtagadása miatt felmerült kárát 28.688 euróban határozta meg.

Az alperes kérte a kereset elutasítását, egyben viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben a felperest 65.638 euró és ennek 2006. április 29. napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Állította, hogy a 2005. november 24-ei elszámolás szerinti 69.113 euró munkadíjon belül 11.817 euró összegben olyan tételek is szerepelnek, amelyek nem a Mainiki típusú vitorlás hajó építése kapcsán merültek fel. Az alperes ténylegesen csak 57.297 euró munkadíjat fizetett meg, így az e jogcímen fennálló tartozása - általános forgalmi adóval együtt - 14.316 euró. A Mainikivel kapcsolatosan a felperes által megrendelt és ki nem fizetett pótmunkák ellenértékét bruttó 34.760 euróban határozta meg. Hivatkozott arra, hogy a RIVA típusú kisgéphajó munkadíjából a felperes tartozik még 11.830 euróval, míg 1.400 euró összegben további járulékos költségek merültek fel, amelyeket a felperes ugyancsak tartozik megfizetni. A felperes keresetével kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy az anyagköltség megállapodásuk értelmében a felperest terhelte, így e tekintetben túlfizetésről nem lehet szó. A felperes egyik hajó munkadíját sem rendezte maradéktalanul, ezért jogosan tagadta meg azok kiadását, így a felperes erre alapított kártérítési igénye alaptalan.

A felperes a viszontkeresettel kapcsolatosan nem vitatta, hogy a vállalkozási szerződést utóbb módosították, állította azonban, hogy erre tekintettel minden esetben emelték a vállalkozót megillető díjat is. A RIVA típusú kisgéphajó esetében 800 órában maximálták az időráfordítás mértékét, az ennek megfelelő 8.000 euró díjat az alperesnek megfizette, így a további igénye nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 16.530 eurót, ennek 2006. április 29. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre az Európai Központi Bank által meghatározott késedelmi kamatát, valamint 750.000 forint perköltséget. A felperes keresetét teljes egészében, míg a viszontkeresetet a fentieket meghaladóan elutasította, és rendelkezett a feljegyzett viszontkereseti illeték megfizetéséről. Az elsőfokú bíróság a felek közötti szerződések hiányos és pontatlan megfogalmazásai, valamint a nehezen követhető pénzügyi elszámolások miatt kiemelt jelentőséget tulajdonított a 2005. november 25. napján kelt megállapodásnak, amelyet a felek közötti anyagi jogi egyezségnek tekintett. Nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját, hogy megállapodásuk értelmében csak 3.376 euró anyagköltség terhelte. A 2004. január 28-ai szerződésmódosítás mellékletében foglaltakon túl utalt a felek 2005. március 7-én kelt megállapodására, amelyben a felperes további anyagköltség megfizetését vállalta. A felperes nyilvánvalóan az általa kifizetett anyagköltségek összegének ismeretében írta alá a 2005. november 24-ei megállapodást, amelyet a keresetlevél benyújtásáig, a kifizetett munkadíjhoz hasonlóan nem vitatott. Az alperes 2005. november 24. napján maga is úgy nyilatkozott, hogy a tőkesúly módosítás kivételével valamennyi, a Mainikivel kapcsolatosan felmerült munkát elszámolták, ezért a perben már csak azoknak a pótmunkáknak az ellenértékét érvényesíthette, amelyeket 2005. november 24. napján követően végzett el. Ilyennek viszont egyedül a megállapodásban is rögzített tőkesúly módosítással kapcsolatos munkát lehet tekinteni. Az alperes a perben azt nem tudta bizonyítani, hogy 11.817 eurót - még a 2005. november 24-ei elszámolást megelőzően - a felperes nem a Mainiki

munkadíjaként, hanem egyéb jogcímen fizetett ki. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az is bizonyítatlan maradt, hogy a RIVA kiséphajóval kapcsolatosan a munkaidő ráfordítás mértékét a felek 800 órában maximálták, ezért a szakvéleményben meghatározott 1983 munkaórát alapul véve - amely az alperes által megjelölt, úgynevezett befejező munkákat is tartalmazza - a felperest terhelő vállalkozói díj összegét 19.830 euróban állapította meg. Miután a felperesnek a Mainiki vitorlás hajóval kapcsolatosan 4.700 euró, míg a RIVA kiséphajóval kapcsolatosan 11.830 euró tartozása áll fenn, az alperes törvényes zálogjoga alapján jogosan tagadta meg a vállalkozási szerződés alapján hozzákerült hajó kiadását, így jogellenes magatartás hiányában alaptalan volt a felperes kártérítés iránti követelése.

Az elsőfokú ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával keresetének teljesítését, és az alperes viszontkeresetének teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint a megállapodások egyértelműen rögzítik, hogy melyek az őt terhelő anyagköltségek, így minden egyéb esetben a vállalkozási szerződés fő szabályának kell érvényesülnie, vagyis az alperes, mint vállalkozó köteles az anyaköltséget viselni. Kifogásolta, hogy a RIVA kiséphajó tekintetében őt terhelő vállalkozói díj alapjául az elsőfokú bíróság annak ellenére fogadott el 1983 munkaórát, hogy az ajánlatban 900 óra szerepelt. A szakértő nem mutatta ki, hogy az alperes a felszámított munkaórákat mire fordította, és nem adott magyarázatot arra sem, hogy az ajánlatban megjelölt időráfordítás és az elszámolásban kimutatott óraszám között miért jelentkezik kétszeres különbség. Álláspontja szerint az alperes mindkét hajó kiadását jogtalanul tagadta meg, ezért köteles az ezzel összefüggésben felmerült kárát megtéríteni. Fellebbezésében utalt arra is, hogy a Mainiki típusú vitorlás hajó vonatkozásában az elsőfokú bíróság döntése ellentétes a Siófoki Városi Bíróságnak az alperest a vitorlás hajó kiadására kötelező jogerős ítéletével.

Az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a felperest terhelő marasztalási összegnek 49.549,5 euróra történő felemelését kérte. Nem vitatta, hogy a 2005. november 24. napján kelt elszámolást aláírta, állította azonban, hogy annak pontos tartalmával hiányos nyelvismerete miatt nem volt tisztában. Az elsőfokú bíróság egyébként is helytelenül értelmezte a megállapodást, mert az nem a felperes által megrendelt és az alperes által elvégzett valamennyi munkára, csupán a megállapodásban külön is nevesített 3.600 euróra, és az ott részletezett munkákra vonatkozott. A pótmunkák ellenértékét ezért a felperes a megállapodásban rögzített összegben felül tartozik megfizetni, amelyet közvetetten az is alátámaszt, hogy az ott megállapított 69.13 euró nyilvánvalóan nem tartalmazhatta a szakértő által 23.110 euró + ÁFA összegben elfogadott pótmunkák ellenértékét. Az elsőfokú bíróságnak a stabilitásszámítással felmerült költségekben ettől függetlenül is marasztalnia kellett volna a felperest, elvégzésének szükségessége ugyanis 2005. november 24. napját követően merült fel. A hajó építése a megrendelő okán felmerült hátráltató körülmények miatt az uniós

csatlakozás után történt, ezért a szerződéstől eltérően általános forgalmi adó fizetési kötelezettség keletkezett, amelyet a felperesnek kell viselnie.

A fellebbezések alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, amelyet a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban beszerzett iratok tartalma alapján mindössze annyiban pontosít, hogy a Mainiki vitorlás hajó kiadását a Siófoki Városi Bíróság a P.21.003/2006/5/I. számú végzésbe foglalt ideiglenes intézkedéssel rendelte el. Az így pontosított tényállásból az elsőfokú bíróság helytálló jogi következtetéseket vont le, érdemi döntése is helyes és megalapozott.

A felek között nem volt vitatott, hogy a Mainiki vitorlás hajó felújítására, majd annak újra felépítésére a Ptk.389.§-a szerinti vállalkozási szerződést kötöttek, amelyet mind a munka pontos tartalmát, mind a vállalkozót megillető díjazást érintően szóban és írásban is többször módosítottak. A 2005. november 24-én megkötött megállapodással a felek a szerződésből eredő minden vitás, vagy bizonytalan kérdést rendeztek, és ennek megfelelően elszámoltak egymással. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy ez az elszámolás a Ptk.240.§-a (3) bekezdése szerinti egyezségnek felel meg, ezért - megtámadás hiányában - az egymással szembeni perbeli követeléseket ezen egyezség alapján kell elbírálni.

A 2004. január 28. napján kelt szerződés egyes pontjainak összevetéséből, illetve a 2005. március 7-én kelt szerződésmódosításból az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az anyagköltségek tekintetében nem rögzítették a felperes fizetési kötelezettségének felső határát. Az ilyen tartalmú megállapodásnak nyilvánvalóan ellentmond az is, hogy a felperes a részére megküldött számlák alapján az anyagok ellenértékét az általa megjelölt összeghatárt messze meghaladó mértékben ténylegesen kiegyenlítette. A 2005. november 24-én megkötött megállapodásban a felek minden vonatkozásban, tehát az anyagköltségek tekintetében is elszámoltak egymással, ezért a felperes visszafizetés iránti igénye alaptalan volt.

Az alperes a Riva típusú kiscgéphajó felújítására 2004. szeptember 27. napján ajánlatot adott, amelyben a munka elvégzésére - 18 euró/óra díjazást alapul véve - kb. 900 munkaórát tervezett. A felperes a 2005. október 25. napján írt levelében megerősítette, hogy az alperesnek a ténylegesen felmerült munkaórák alapján kell elszámolnia, annak esetleges felső határát azonban nem jelölte meg. A ráfordítás időszükségletét J.L. tanúvallomása szerint sem maximálták a felek. M.T. igazságügyi hajózási, műszaki és nautikai szakértő szakvéleményében valamennyi, a felperes fellebbezésével érintett kérdésre választ adott. A szakértő szerint az ajánlatban szereplő 18 euró/óradíj a munkavezető-tulajdonos által végzett munkákra vonatkozott, míg a végső megállapodásba foglalt 10 euró/óradíj a tanuló vagy szakmunkás általi munkavégzést alapul véve került kiszámításra. A szakértő szerint nyilvánvaló, hogy a tanuló, illetve a szakmunkás más intenzitással dolgozik, mint a munkavezető-tulajdonos, amely indokolja az eredeti ajánlatban szereplő 900

munkaórától való eltérést. A szakértő a munkanaplót átvizsgálta, és erre figyelemmel tette azt a megállapítást, hogy az alperes a ténylegesen felhasznált munkaórákat számolta el.

A felperesnek mindkét hajó tekintetében tartozása állt fenn az alperessel szemben, amelynek biztosítására az alperest a hajókon a Ptk.397.§ (2) bekezdése alapján zálogjog illette meg. Azok kiadását tehát jogszerűen tagadta meg, ezért a felperes kártérítési igénye alaptalan. A felperes fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy a Siófoki Városi Bíróság jogerős ítélettel kötelezte az alperest a vitorlás kiadására. A hajó kiadását a bíróság ideiglenes intézkedéssel rendelte el, amely nem érdemi döntés, és nem fűződik hozzá anyagi jogerő.

A másodfokú bíróság alaptalannak találta az alperes fellebbezését is.

Az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte és állapította meg a felek nyilatkozatainak a 2005. november 24-ei egyezségbe foglalt tartalmát. E szerint a felek a 3600 euró kifizetésével valamennyi (összes) még nyitott munkára kiterjedően elszámoltnak (kifizetettnek) tekintették a vállalkozói díjat, a tőkesúly módosítása kivételével. E megállapodásra tekintettel a pótmunkák díjazására az alperes csak akkor tarthatna igényt, ha azok elvégzésére ezt követően kapott volna megrendelést, és arra nézve külön megállapodtak volna. Ilyen tartalmú megállapodást azonban az alperes a perben bizonyítani nem tudott. Az igazságügyi szakértőnek a pótmunkákkal kapcsolatosan tett megállapításait a másodfokú bíróság is figyelmen kívül hagyta. Pótmunkának ugyanis kizárólag a pótmegrendelés alapján elvégzett munka tekinthető - és nem sorolható ide az ún. műszaki szükségességből felmerülő munka (Ptk.403.§-ának (4) bekezdése) - amely munkák körének meghatározása, és a díjfizetés indokoltsága kérdésében való állásfoglalás nem hajózási-műszaki szakkérdés.

Alaptalanul hivatkozott arra is az alperes, hogy a stabilitásszámítás szükségessége 2005. november 24. napja után merült fel. Az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozata szerint (28. számú előkészítő irat) már a szerződés megkötése után nyilvánvalóvá vált, hogy a hajó tervező által módosított méretei a hajó stabilitását megváltoztatták, ezért felhívta a felperes figyelmét arra, hogy szükséges a stabilitás számítás és a hajó stabilitásának megnövelése. Bár a szerződés dátumára az alperes nem utal, nyilvánvaló, hogy a módosított méretek, és így a stabilitás számításának szükségessége az elszámoláskor (egyezségkötéskor) a felek előtt már ismert volt.

A felek szerződésükben bruttó vállalkozói díjban állapodtak meg, részletesen rendezték, hogy az alperes a vállalkozói díj mely része tekintetében bocsát ki számlát, és számít fel általános forgalmi adót. Ebből következően az alperesnek az általános forgalmi adóval kapcsolatos fellebbezése is alaptalan volt.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mindkét fellebbezés sikertelen volt, azonban a fellebbezésben vitássá tett értéket is figyelembe véve a felperes köteles a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján az alperesnek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek mértékét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének a) és b) pontja, valamint (5) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles a személyes illeték-feljegyzési jogára figyelemmel a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Pécs, 2010. szeptember 23.

dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. bíró